

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	2020-2023
Institution	Favrskov Gymnasium
Uddannelse	STX
Fag og niveau	Historie, A
Lærer(e)	Emilie Kjersgaard Mortensen (EN) (barselsvikar Anders Søding Andersen (AS))
Hold	20z

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Synet på vikingerne
Titel 2	Det tredje rige
Titel 3	Censur (DHO)
Titel 4	Hvor er historien? (historiebevidsthed, erindringskultur og historiebrug) (ikke udgangspunkt for eksamenssæt)
Titel 5	Maskinerne Kommer – den industrielle revolution
Titel 6	Kina - er Kina og USA på kollisionskurs i Sydøstasien? (AS)
Titel 7	Danmark i Krig (AS)
Titel 8	Romerriget (startet op af AS, færdiggjort af EN)
Titel 9	Velfærdsstaten

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 1	Synet på vikingerne (delvist virtuelt)
Indhold	<p>Baggrundstekst/materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om Danmarks fødsel. Uddrag fra ”Grundbog til Danmarkshistorien”, Peter Frederiksen, Knud Ryg Olsen & Olaf Søndberg, Systime 2012, s. 27-35 - Om kildegrundlaget. Uddrag fra ”Danmark i vikingetiden”, Carl og Esben Harding Sørensen, Gyldendal 1979, s. 9-11. - Kort der viser vikingernes hjemlande, bosiddelser og togter. Samt vikingernes naboer og samtidige kulturer. - Podcast fra Kongerækken: http://netudgaven.dk/2015/10/kongerækken-2-harald-blaatand/ - Om vikingerne i eftertiden. Fra ”Vikinger og togter”, Carl Harding Sørensen, 1990, s. 6-9. - Om Ulf Zanders seks typer af historiebrug. Lærernote baseret på Niels Kayser Nielsen: ”Historiens forvandlinger. Historiebrug fra monumenter til oplevelsesøkonomi”, Aarhus Universitetsforlag 2010. <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En arabisk købmand om vikingerne i Hedeby. Fra Jørgen Bjernum: Kilder til vikingetidens historie, side 27-28, Gyldendal 1971. - Ibn Fadlan om vikingerne ved Volga. Uddrag fra danmarkshistorien.dk: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/ibn-fadlan-om-vikingerne-ar-rus-skikke-ca-922/ - Tre billeder fra Martin Djupdræt: ”Billeder af vikingen”, Skoletjenesten 1998, s. 16, s. 18 og s. 20: 1) Johan Ludvig Lund: ”Habors tilbagekomst” (1813). 2) Johan Ludvig Lund: ”Pyrrhus og Andromache med Hektors grav” (1807-1811). 3) L. Frølich m.fl.: ”Thor, udsmykning til Nordisk Højtid” (1845). - A.D. Jørgensen om vikingerne (1882). Fra ”Vikinger og togter”, Carl Harding Sørensen, 1990, s. 12-13 - H. C. Andersen: ”I Danmark er jeg født” (1850) - Eksempler på historiebrug: Daniel Aggers tatoverede ryg, Anders And forside, roligans <p>Video/dokumentar/TV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Historien om Danmark</i>, episode 3, DR: https://www.dr.dk/undervisning/tv-serien-historien-om-danmark - ”Rites of Passage”, Episode 1, <i>Vikings</i>, HBO (2013) - Rasmussens ”Higher Ground”, Musikvideo/optræden til Melodi Gran Prix 2018, https://www.youtube.com/watch?v=XeraDSzu0nw
Omfang	9 blokke a 95 minutter Cirka 25 sider

Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet gennemgår dele af Vikingetiden som periode i Danmarkshistorien, med fokus på periodens begrænsede kildegrundlag og den betydning vikingerne har og har haft for Danmark og verden/Europa – herunder Danmarks statsdannelse og overgang til kristendommen. Derfor har forløbet titlen ”Synet på Vikingerne” og beskæftiger sig i høj grad med synet på vikingerne i samtid og eftertid – fra arabiske købmænd i 900-tallet til danske fodboldspillere i dag.</p> <p>Kompetencer/mål:</p> <p>Kildebehandling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ophav, indhold og brugbarhed - Billedanalyse. - U-trope. - Historiebrug <p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> - Danmarks tilblivelse - Europæisk middelalder - National identitet <p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien - formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg. - demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/par- og gruppearbejde/ skriftligt arbejde – forsøg med formidling af kildeanalyse.

Titel 2	Det Tredje Rige (100% virtuelt)
Indhold	<p>Materialeliste inddelt efter forløbets centrale fokuspunkter/problemstillinger:</p> <p>Hvad er holocaust?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tyske regneopgaver. - Lektietekst: Smitt og Vollmond, Verdens historie 2, s. 126-128 - ”Døden i lejren”. Forsidefoto til Politiken. 3. sektion. Mandag 27. januar 2003: Folkedrab og international ansvarlighed. - Øvrige Holocaust-billeder. - Holocaustkronologi:

- Af bibliotekar Erling Pedersen, DBC, 1998. Opdateret og udvidet af bachelor Claus Willumsen, 2001: <http://www.faktalink.dk/titelliste/holo/holokron>
- <https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkekrab/holocaust/tidslinje-for-holocaust>
- Artikel om Gerstein. Fra <http://folkedrab.dk/sw52702.asp>
- Uddrag af Gerstein-rapporten.
- Klip fra Gersteinfilm på Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=Og6poM-fCjY>

Hvordan kunne det ske? Hitlers vej til magten:

- Fra kejserrige til republik: uddrag af Peter Frederiksen: "Ideologierne kamp", Systime, s. 65-69
- Lærerudviklede slides med forskellige modeller om (materialistisk) historiesyn
  - **Materialistisk vs idealistisk**
  - det cirkulære – det lineære
  - det progressive – det regressive – det kritiske
  - Marx' historieteori
- Fra republik til førerstat; uddrag af Peter Frederiksen: "Ideologierne kamp", Systime, s. 69-76.
- Kilde: Otto Kumm om hvorfor han blev nazist. Tekst 10 i Peter Frederiksen: "Det tredje rige", 2001, Systime, s. 144-146
- Supplerende baggrundsstof: Sammenskrivning af uddrag fra Peter Frederiksen: "Ideologierne kamp", Systime, s. 76-83 og Peter Frederiksen: "Det Tredje Rige", Systime, s. 51-53.
- **Kilder:** Fra Peter Frederiksens ibog: Ideologierne kamp, Systime.
  - Tekst 2: NSDAPs 25 punkts partiprogram
  - Tekst 6: Fritz Clausen om organismetanken
  - Tekst 7: Hitler, tale om det nationale og sociale, 1922
- Læreroplæg baseret på afsnittet i samme ibog (Ideologierne kamp) om splittelsen i partiet og de lange knives nat → diktaturet en realitet.
- Hitler taler ved partikongres, 1934: <https://www.dailymotion.com/video/x6feunw> (minut 7-10)
- Charlie Chaplin, The Dictator, volapyktale: <https://www.youtube.com/watch?v=o61pWzvQMsU&t=47s>
- Der Ewige Jude: <https://archive.org/details/DerEwigeJude>
  - 00:40-05:20
  - 07:30-09:30
  - 14:40-18:10
- Udvalgte billeder fra antisemitisk billedbog fra Carl-Johan Bryld "Verden efter 1914", 3. udgave, 2016, Systime.
- Om besøg hos jødisk læge. Fra Henrik Pers "Dagligdag under fascismen", Gyldendal, s. 78-79.
- "Hvad skal jøden med et klaver?". Fra Peter Frederiksen "Det Tredje Rige", 2001, Systime, s. 185-186.
- Læreroplæg baseret på supplerende baggrundsstof **om antisemitisme** (Kapitel 9, fra Frederiksens "Det Tredje Rige")
- Kapitel 7 "Livet i det tredje rige", fra Frederiksens "Det Tredje Rige" (tekst og oplæst på lydfil)
- Lærerproduceret powerpoint med nazistisk arkitektur og billedkunst mm.
- Filmklip fra "Viljens triumf": <https://www.youtube.com/watch?v=GHS2coAzLj8>
  - 0-9min (intro)
  - 45-51min (ungdom)
  - 1.01- 1.04 (stor parade på pladsen)
- Kapitel om fascisme og nazisme i "Grundbog til historie. Verdenshistorien 1750-1945", s. 228-233 + s. 244.

	<ul style="list-style-type: none"> - Kilde: Mussolini om den fascistiske lære. Fra Carl-Johan Bryld: "Verden efter 1945", Systime. - Filmklip med Commodus: https://www.youtube.com/watch?v=QqG6YhP7BUU - Indblik om DK i mellemkrigstiden: Sammenskrivning af uddrag fra Peter Frederiksen: "Ideologiernes kamp", Systime, og Carl-Johan Bryld: "Verden efter 1914", Systime, s. 114-118. - Filmklip, KU (1936): http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:program-card:50a2f454860d9a3ce09cc63c <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Info om "Der ewige Jude": http://www.phdn.org/archives/holocaust-info.dk/shm/uvn_dk.htm - Kapitel 8 "Nazistisk kunst og propaganda" og 9 "Jødeforfølgelse", fra Frederiksens "Det Tredje Rige" - Lærerproduceret screencast-video om komparativ metode (ligger i Teams, værktøjskassen under filer)
Omfang	11 blokke, cirka 75 siders fagligt stof.
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet beskæftiger sig med det overordnede spørgsmål: <i>Hvordan kunne Holocaust ske?</i> I besvarelsen heraf arbejdes der med hvad der skete under holocaust, Hitler og Nazisternes vej til og brug af magten for til sidst at sammenligne med de tendenser der ses i hhv. Italien og Danmark i samme periode. I forløbet inddrages metodisk refleksion løbende: marxistisk/materialistisk historiesyn, historiesyn, kildekritik, skriftlige kilder, billeder og film. Årsagsforklaringer, drivkræfter, nomotetiske og ideografisk tilgang.</p> <p>HOLOCAUST – HVAD SKETE DER?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Holocaust 1933-1945 – den lille og den store historie <p>HOLOCAUST – HVORDAN KUNNE DET SKE? // NAZISTERNES VEJ TIL OG BRUG AF MAGTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fra kejserrige til republik 1919 - Fra republik til førerstat 1933 - Organisering og ideologi i Det tredje Rige - Antisemitisme og racelære - Nazificering af det tyske folk - Kunst, arkitektur og propaganda <p>Udblik til Italien + Indblik til Danmark</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad sker der i Italien og Danmark i samtiden? <p>Faglige mål berørt i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie - redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne - anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie

	<ul style="list-style-type: none"> - formulere historiske problemstillinger og relatere disse til elevernes egen tid <p>Centrale kernestofområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag - politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede - historiebrug og -formidling - nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer - historiefaglige teorier og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt skriftligt arbejde, gruppe- og pararbejde, kildenært arbejde, klasseundervisning og læreroplæg. Forløbet er afviklet virtuelt under Corona-nedlukning.

Titel 3	Censur (DHO) – virtuelt forløb.
Indhold	<p>Materiale inddelt i tematik/nedslag i forløbet:</p> <p>Overblik og periodiseringsprincipper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lærerudviklet virtuelt timeline-spil med generelle perioder samt begivenheder, der relaterer til forløbet. - tidslinjer/indholdsoversigter fra forskellige lærebøger som eksempel på forskellige periodiseringer: <ul style="list-style-type: none"> o Gade, Jellingsø & Priisholm (1996), Europas verdenshistorie o Grubb, Ulrik m.fl. (2008), Overblik, verdenshistorie i korte træk o Gade, Jellingsø & Priisholm (1996), Europas verdenshistorie o Visti Hansen, Lars Peter m.fl. (2010), Overblik, Danmarkshistorie i korte træk o Danmark - tider og temaer. Digital Danmarkshistorie, ibog Systeme, sidst optateret 2021, Carl-Johan Bryld o Holst, Nina og Mazanti, Kjeld (2018), Dansk og historie <p>Enevælde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag fra Kongeloven, del I, II, III: https://kbh.systeme.dk/index.php?id=234#c518 - Uddrag fra danske lov: 6. bog, kap. 4, § 1, 6. bog, kap. 21, § 4, 6 .bog, kap. 21, § 8: <ul style="list-style-type: none"> • https://forbudtlitteratur.systeme.dk/index.php?id=143#c289 • http://hvorgaargraensen.dk/bakkehus/Introduktioner/Ytringsfriheden1700Og1800tallet.pdf - Billeder vedrørende censur: <ul style="list-style-type: none"> • Illustration af Danske Lov, 1691 • Arvehyldningen 1660 - Video-billedanalyser (lærerudviklet af HK, AB, EN): <ul style="list-style-type: none"> • https://www.youtube.com/watch?v=w3kMDUp-nJg&list=PL48JOoDILtG7UvO3odtNYYQoLp44ssG2f&index=3 - Trykkefrihedsperioden - lovttekster: <ul style="list-style-type: none"> • Uddrag fra trykkefrihedsreskriptet, 1770 (https://forbudtlitteratur.systeme.dk/?id=147)

- Uddrag fra trykkefrihedsforordningen, 1799 (<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/trykkefrihedsforordningen-af-1799-samt-tillaeg-fra-1814/>)
- Billeder:
  - Den ulykkelige lotto-spiller, 1773
  - Ulykkelige hændelser 2, 1787
  - Video-billedanalyser (HK, AB, EN): <https://www.youtube.com/watch?v=w3kMDUp-nJg&list=PL48JOoDILtG7UvO3odtNYYQoLp44ssG2f&index=3>
- Podcast - Genstart: Tre år uden filter: <https://www.dr.dk/radio/special-radio/genstart/genstart-2020-09-15>

Det unge demokrati:

- Uddrag fra grundloven af 1849, straffeloven 1866, tilføjelser 1912 og 1923, ændring i 1930, 1967, 1969
- Uddrag fra lov fra Københavns prostitutionslovgivning: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/regulativ-for-politets-tilsyn-med-offentlige-fruentimmer-i-kjoebenhavn-af-9-marts-1877/>
- Dokumentar: Forbudt erotik, afsnit 1: <https://learning.nexus.dk/gymnasiale-uddannelser/ytringsfrihedens-historie-i-danmark/ytringsfrihed/ytringsfrihed-versus-sex-og-moral/#>
- Billedkilder:
  - Familie Waage Petersen, Wilhelm Marstrand, 1836
  - Grundlovgivende forsamling, Constantin Hansen, 1860-1864
  - Albertine i politilagens venteværelse, Christian Krohg, 1885-87
  - Sex en gros, Ritzau, muligvis fra 1972 (Fri Porno-bogen af Søren Hein)
- AB og EN: historisk billedanalyse: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL48JOoDILtG7UvO3odtNYYQoLp44ssG2f>
- Diverse franske postkort af Mary Willumsen.
- Om Frederik Strands bog *Forbudte Billeder*, og da den blev censureret på Facebook: <https://bog.dk/de-forbudte-billeder-frederik-strand-for-fraek-til-face-book/>

Supplerende/nutidige cases:

- Den peruanske forfatter og nobelprismodtager Mario Vargas Llosa fik fjernet sine bøger fra store kinesiske onlinebutikker i marts 2020.
- Alle internet og telefonforbindelser afbrydes i Myanmars regeringsbygninger, februar 2021.
- Zetland eksempel med Instagram – for tyk til Instagram?: <https://www.zetland.dk/historie/sop13W9L-aoV3ME1j-a0911>
- Eksempel på censur af et opslag fra Brinkman på Facebook
- Forskellige billeder fra *Forbudt Litteratur* (twerk, kvinde foran spejl, Vietnambillede)
- Trumps udelukkelse fra Twitter.

Supplerende baggrundsstof (det meste er udleveret som dokumenter i ressource-rummet i forbindelse med DHO-opgaven):

- Om enevældens indførelse: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/enevaeldens-indfoerelse-1660-1661/>
- Christina Holst Færch og Troels Solgaard Andersens ibog *Forbudt Litteratur*, Systime, 2021:
  - Censur under enevælde: <https://forbudtlitteratur.systime.dk/?id=137>
  - Om trykkefrihedstiden: <https://forbudtlitteratur.systime.dk/?id=147>

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sædeligheds- og ligestillingsdebat: https://forbudtlitteratur.systime.dk/?id=p174 ○ Censuren fra Grundloven til pornografiens frigivelse: https://forbudtlitteratur.systime.dk/?id=p138 ○ Fanny Hill, Wilhelm Freddie og Pornografiens lovgivning: https://forbudtlitteratur.systime.dk/?id=p187 ○ Sædelighedscensur i Danmark og pornografiens opfindelse: https://forbudtlitteratur.systime.dk/?id=p151
Omfang	8 blokke á 95 minutters varighed. Cirka 45 sider inkl. supplerende stof.
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet beskæftiger sig med temaet <i>censur</i> i forskellige historiske nedslag og perspektiverer disse til den censur vi oplever i dag. Der arbejdes med hhv. politisk censur under enevælde og moralsk censur efter demokratiets indførelse. I forbindelse med censuren under enevælden i Danmark rettes blikket mod hvad der fremhæves og hvad der undertrykkes – herunder behandles trykkefrihedsperioden og dennes betydning for censurspørgsmålet fremover. Det andet nedslag i det unge demokrati fokuserer på ytringsfrihed og sædelighedscensur med særligt blik på den moralske censur og seksuelle dobbeltmoral i perioden.</p> <p>Forløbet suppleres løbende med eksplicite metodiske overvejelser om anvendelsen af hhv. lovtekster (normative kilder) og historiske billeder, som er de to materiale typer der arbejdes med i hele forløbet og som ligeledes ligger til grund for DHO'en.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale - opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden - formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt - behandle problemstillinger i samspil med andre fag - demonstrere viden om fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag - forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne - forskellige styreformer og samfundsorganiseringer - demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv - historiefaglige teorier og metoder.

Væsentligste arbejdsformer	Forløbet er afholdt virtuelt med arbejdsformer som klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, kildenært arbejde, skriftligt og mundtligt.
-----------------------------------	--

Titel 4	Hvor er historien?
Indhold	<p>Historiebevidsthed og kollektiv erindring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lærersammensat tekst om historiebevidsthed og kollektiv erindring fra https://frafortidtilhistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=184 - Modeller og øvelser fra samme bog og kapitel. <p>Erindringssteder og mindekultur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om erindringssteder i Kristian Iversen og Ulla Nedergård Pedersens "Danmarks historie - mellem erindring og glemsel", 2014, Columbus, s. 18. - Afsnit om erindringssteder i Kasper Thomsens <i>Historiefaglig Arbejdsbog</i>, Systime ibog. https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=232#c531 - Mindesmærker til analyse: <ul style="list-style-type: none"> o Denkmal für die ermordeten Juden Europas o Dybbøl Denkmal o Den tapre landsoldat o Linjen – Lyset, Fredsskulptur 1995 o Et sted, En tid, Et menneske o Istedløven o Snublesten o Få introlinjer + eleverne skal selv undersøge nærmere. - Model til analyse af erindringssteder/mindesmærker, Hassing og Vollmond, <i>Fra Fortid til Historie</i>, 2017, s. 136. - Lidt om "Dark tourism" og Yoloocaust: https://www.youtube.com/watch?v=mjV_X5re4g <p>Hvem ejer historien? (historie på TV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Case: <i>Atlantic Crossing</i> <ul style="list-style-type: none"> o "Ny serie på DR anklages for historisk misinformation": https://www.berlingske.dk/kultur/ny-serie-paa-dr-anklages-for-historisk-misinformation-der-er-brugt-flere o Den første halve time af 1. episode: https://www.dr.dk/drtv/serie/atlantic-crossing_223372 - Peter Brunbech om film, virkelighed og historie: https://www.youtube.com/watch?v=-x1LgI.8cs4c - Om serien 1864 af Boredal: <ul style="list-style-type: none"> o Sang og musikvideo: Danmarks Killing Fields - Lars Lilholt o Uddrag fra Deadline, 2014: Boredal om '1864'-kritik: Præmaturog latterligt - Deadline o Traileren til serien 1864 (2014): 1864 Ny dramaserie Trailer DR1 o Tekst om erindringskulturen i Dybbøl: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/dybbol-i-erindringskulturen-efter-1864/ - Afslutning med analyse af VR-materialet <i>Clouds over Zidra</i> fra app'en "Within".
Omfang	7 blokke á 95 minutter – ca. 20 sider

Særlige fokus-punkter	<p>Formålet med forløbet er at udfolde elevernes forståelse af historiefagets identitet og dermed repetere det funktionelle kildebegreb og historiebevidsthedsbegrebet. Derudover arbejdes der med erindrings- og mindekultur samt hvordan kommerciel brug af historien også er påvirket af den nutid den nu engang bliver brugt i.</p> <p>Centrale kernestofpunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - historiebrug og -formidling - historiefaglige teorier og metoder. <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere viden om fagets identitet og metoder. - analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne - reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie
Væsentligste arbejdsformer	<p>Nogle blokke er afholdt virtuelt i perioden med 50% fremmøde.</p> <p>Klasseundervisning, projektarbejde og fremlæggelse, gruppe- og pararbejde, remediering.</p>

Titel 5	Maskinerne Kommer – den industrielle revolution
Indhold	<p>Forløbet inddeltes i nogle tematikker og tilgange med løbende tilføjelse af teori til værktøjskassen. Materialet er inddelt efter disse tematikker:</p> <p><u>Baggrundsviden: Hvad, hvor og hvornår?</u></p> <p>At stille gode hv-spørgsmål.</p> <p>Statistik og periodisering: Industrialiseringens forskellige faser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statistikker og billeder om industrialiseringen fra ibogen ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime 2014. • Stephensons Rocket lokomotiv, 1829 (vinder af konkurrencen Liverpool-Manchester): https://www.youtube.com/watch?time_continue=164&v=QXBwzC4JYC0 • Forskellige billeder af industrialiseringen til at illustrere hhv. fremgangs- og nedgangstroe. <p><u>Hvorfor industrialisering?</u></p> <p>Hvorfor skete industrialiseringen i netop England?</p> <p>Forskellige måder at forklare industrialiseringen på.</p> <p>Her med særligt fokus på drivkræfter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om historiens drivkræfter i Henrik Bonne Larsen m.fl.: ”Introduktion til historie”, Systime 2005, s. 10-13.

- Om industrialiseringen og hvorfor England, ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, s. 255-259
- Årsagskort til at forklare forudsætningerne for en industrialisering. Sat sammen ud fra Hassings & Vollmonds ”Verdenshistorie 2. Fra moderne til nyeste tid”, L&R, s. 60-61

Historiske troper

Introduktion til historiske troper: Forandringsgrad og forandringens karakter.

Om at undersøge forskellige fremstillinger.

- Note om historiske troper baseret på ”Historiens forvandlinger - historiebrug fra monumenter til oplevelsesøkonomi”, Niels Kayser Nielsen, Aarhus Universitetsforlag, 2010, s. 53-55
- Crash Course video om industriel revolution: <https://www.youtube.com/watch?v=zhL5DCizj5c>
- Historiebogen 5, 1974: <https://www.youtube.com/watch?v=IKhccl5enks>

Sociale konsekvenser ved industrialiseringen

Fordele/ulempes ved industrialiseringen.

Om arbejdsforhold og arbejderbevægelse.

Skriveøvelse: Arbejde med kildesæt i små grupper med fokus på at opstille og besvare historiske problemstillinger.

Litteratur som historisk kilde: repetition af begreberne levn og beretning.

- ”Industrialiseringen i England og de sociale konsekvenser”. Et sammendrag af afsnit fra de to grundbøger: 1) ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, 2008, s. 267-280 & 2) ”Verdens historie 2. Fra moderne til nyeste tid”, Thorkil Smitt & Christian Vollmond, Lindhardt og Ringhof, 2015, s. 58-72.
- Kildesæt, der bygger på ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, 2008: 1) To malerier, 2) Malthus om befolkningsvækst, 3) Trusselsbrev til fabrikant, 4) Den tyske fattiglæge F. Oppenheim om sundhedsforholdene i Berlin 1890, 5) Børnedødelighed i Europa 1800-1910, 6) Andrew Ure om børnearbejde (1835), 7) Fra engelsk rapport 1842 om forholdene i kulminerne.
- Uddrag fra kapitel 5: ”The Key-Note” i romanen ”Hard Times” af Charles Dickens, udgivet i 1854. Eleverne arbejdede med kilden på originalsproget.

Politiske konsekvenser ved industrialiseringen

Om liberalisme, kapitalisme, socialisme og politiske ideologier.

- ”De politiske konsekvenser ved industrialiseringen”. Tekst sammensat af forskellige afsnit fra grundbogen ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, 2008, s. 267-280.
- Internationale: https://www.youtube.com/watch?v=3sh4kz_zhyo
- Uddrag: Tekst A: Adam Smith: *The Wealth of Nations* [1776], udg. 1910, s. 397-398
- Uddrag: Marx og Engels: *Det kommunistiske Manifest* [1848], udg. 1968

Ekskursion til Industrimuseet i Horsens

Om museologi som videnskab og viden om hvordan vi forholder os analytisk museernes historiebrug og formidling.

- Billeder fra forskellige danske museer og deres udstillinger
- Forskellige eksempler på analyseskemaer til analyse af museer.
- Formålkapitel fra museumsloven anno 2014: <https://www.retsinformatiion.dk/eli/lt/2014/358>

	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg med udvalgte pointer og begreber fra ”Museumsgrundbogen – kunsten at læse et museum” <ul style="list-style-type: none"> ○ De 5 museums søjler ○ Form overfor indhold ○ Kommunikationsmodellen ○ Kommunikationsstrategier: Laissez-faire, transmissions, konstruktivistisk, narrativ ○ Udstillingsprincipper: didaktisk, affektivt, æstetisk <p><u>Imperialisme</u></p> <p>Industrialiseringen som forudsætning/springbræt for imperialismen.</p> <p>Eleverne kom gennem et kildeløb frem til forskellige årsagskategorier til at forklare imperialismen og motiverne bag: Politisk, økonomisk, teknologisk, menneskesyn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Birgitte Holten: ”Imperialismen” i Inge Adriansen m.fl. (red.): ”Fokus 2. Fra oplysningstid til imperialismen”, s. 170-175, Gyldendal 2012. • Kilder til pointløb: 1) Ansigtvinkler. Fra ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, p. 463. Iboglink: http://ibog.verdenefter1914.systime.dk/?id=p463 . 2) Papua før/efter europæernes ankomst. Fra ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, p. 463. Iboglink: http://ibog.verdenefter1914.systime.dk/?id=p463 . 3) Joseph Chamberlain om imperialismen. Fra ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, p. 463. Iboglink: http://ibog.verdenefter1914.systime.dk/?id=p463 . 4) Rudyard Kipling: The White Man’s Burden. Oversættelse af Tom Kristensen. 5) Selskabet for tysk kolonisation. Fra ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, p. 479. Iboglink: http://ibog.verdenefter1914.systime.dk/?id=p479. <p><u>Konsekvenser ved imperialismen</u></p> <p>Er imperialismen udelukkende et historisk fænomen eller findes der stadig imperialismen i dag? Kort om økonomisk imperialismen, kulturimperialisme, eurocentrisme.</p> <p>Sammenhæng mellem industrialisering, imperialismen og Første Verdenskrig.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Webdokken ”Til offentligt skue” fra DR: https://www.dr.dk/nyheder/webfeature/zoologisk • Tintin i Congo. Sammenligning af forskellige udgaver (1930 og 1946). • Billede af Prins William i bærestol i Afrika. • Satiretegning af Serena Williams, 2018, https://politiken.dk/kultur/art6696794/%C2%BDDen-oser-ikke-bare-af-racistiske-sexistiske-karikaturer-af-begge-kvinder-men-skildringen-af-Williams-er-un%C3%B8dvendigt-Sambo-lignende%C2%AB • Far til fire: En sort lille neger. https://www.youtube.com/watch?v=Uk_h4oMmB4 <p><u>Opsamling og evaluering:</u></p> <p>Repetition og fokus på at <i>anvende</i> de nye begreber og teoretiske tilgange.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Video af OL-åbningsceremonien i London 2012 (17.00-27.00), https://www.youtube.com/watch?v=4As0e4de-rI
Omfang	12 blokke af 95 minutter. 50 sider.
Særlige fokus-punkter	Forløbet beskæftiger sig med den industrielle revolution med fokus på de sociale, politiske og internationale konsekvenser (imperialisme) heraf. Der er ligeledes fokus på anvendelse af teori i historiefaget: troper, drivkræfter og historiesyn behandles med blik for hvordan perioden og

	<p>udviklingen fremstilles og beskrives i forskelligt materiale.</p> <p>Fokusområderne i korte træk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At stille gode spørgsmål. - Teori → historiesyn: troper, drivkræfter, årsagsforklaringer (aktør/struktur, materialisme/idealisme) - Klassisk kildearbejde - Forståelse for den pågældende historiske periode/begivenhed og tilknyttede begreber. <p>Berørte kernestofområder er blandt andet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag - forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne - forskellige styreformer og samfundsorganiseringer – herunder særligt arbejderklassen og arbejderbevægelsen, som opstår med industrialiseringen. - kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie – herunder særligt de kulturmøder og racedistinktioner, der bliver konsekvenser af imperialismen. - politiske og sociale revolutioner – industrialiseringen primært som social revolution, der ændrer måden mennesker lever og tænker på. - politiske ideologier, (herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede) – primært fokus på liberalismen, socialismen med perspektiv til kapitalismen. - globalisering – der trækkes tråde frem til i dag og vi kigger på, hvordan senere teknologiske revolutioner har haft stor betydning for menneskers begåen globalt – ligeledes kan det siges, at industrialiseringen er et spadestik til den globalisering vi kender i dag, i og med mobilitet blev så meget nemmere med transportrevolutionen. - historiefaglige teorier og metoder – særligt med fokus på den klassiske kildeanalyse, historiesyn, historiske troper og historiens drivkræfter. <p><u>Faglige mål</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie - redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - analysere eksempler på samspejlet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne - formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid. - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, remediering skriftligt og mundtligt, fx ved videointerviews, ekskursion og museologisk analyse.</p>

<p>Titel 6</p>	<p>Kina – er Kina og USA på kollisionskurs i Sydøstasien? (AS)</p>
<p>Indhold</p>	<p>Baggrundsstof:</p>

- Thukydids Fælde (avisartikel af Flemming Rose, Weekendavisen 2018) – som appetitvækker til forløbet og snak om historiens drivkræfter – strukturer eller aktører?
- Bryld, ”Civilisationernes verdenshistorie”, s. 5-7 (fokus på hvad der kendetegner en civilisation og hvad der kendetegner den kinesiske?)
- Bryld, ”Civilisationernes verdenshistorie”, s. 15-33 (fokus på fortsat at afdække den særlige kinesiske kultur/civilisation) – herunder kulturmøde mellem Kina og England og snak om essentiel historieopfattelse.
- Baggrundstekst om Opiumskrigen – s. 19-23 (fokus på at få afdækket hvornår Kina åbnede sig for omverdenen? Hvornår Kina blev en økonomisk (og militær) supermagt? Og på hvilken måde vi kan forstå og bruge de historiske erfaringer Kina har gjort sig i en afdækning af Kinas aktuelle udenrigspolitik?
- Larsen, Henrik Bonne: ”Kina efter 1840”, s. 31-36: om Bokseropstanden; der dels ses som reaktion på stormagternes rivegilde i Kina men også på styrets stivnetted og manglende evne til omstilling. Og en foreløbig kulmination på stormagternes ydmygelse af Kina. Desuden bruges bokseropstanden også til en snak om hvor den aktuelle nationalistiske strømning i Kina kommer fra?
- Kejserperioden ophør og kommunismens sejr - fokus er på :Hvilke politiske og sociale revolutioner oplevede Kina i perioden fra 1911-1949, og hvordan ændrede de det kinesiske samfund?
  - <https://historieportalen.systime.dk/?id=1814> (ligger som tekst på OneNote)
  - <https://historieportalen.systime.dk/?id=1815> (ligger som tekst på OneNote)
  - <https://historieportalen.systime.dk/?id=1816> (ligger som tekst på OneNote)
- Frederiksen, Peter: ”Grundbog Til Verdenshistorien – verden udenfor Europa”, s. 85-88 om Maos Kina. Fokus er på de økonomiske, sociale og politiske reformer der skal genskabe et Riget i Midten – fra ambitioner til terrorregime og økonomisk stilstand. Og Maos særlige betydning i den forbindelse.
- Dengs Kina – liberale reformer I et kommunistisk styre – hinandens modsætninger eller den rette udviklingsteori? Hvorfor bliver Kina en økonomisk supermagt er fokus i læsningen?
  - <https://historieportalen.systime.dk/?id=1829> (ligger på OneNote)
- Kina som supermagt – og selvtillidsfuld. Fokus er på Kinas økonomiske og militære styrke og gradvis tiltagende imperialismen – ikke kun i Asien. Men også dets næring af nationalismens der måske er ude af kontrol og kan accelerere begivenheder i Taiwan selvom styret måske ikke ønsker det (opinionens betydning for sikkerhedspolitikken):
  - <https://historieportalen.systime.dk/?id=1834> (ligger som tekst på OneNote)
  - <https://historieportalen.systime.dk/?id=1835> (ligger som tekst på OneNote)
  - <https://historieportalen.systime.dk/?id=1836> (ligger som tekst på OneNote)
  - <http://www.kina-historie.dk/taiwan.asp> (Taiwan og forholdet til Kina)
- Kina under forandring, s. 193-97. Kinas udenrigspolitik i dag og USA's overfor Kina. Og Taiwans udenrigspolitik overfor de to stormagter.

Kilder:

- Madsen, Jens-Peter Fage, ”Ansigt til ansigt med Kineserne”, s. 129: Tekst 18 ”Det engelske syn på kineserne” og tekst 19 ”Det kinesiske syn på englænderne”
- Nanjing-traktaten (1842). s. 152-53 i ”Kina efter 1840”, Henrik Bonne Larsen.
- Dean Acheson: Om tabet af Kina (1950): fokus på forståelse af USA's kold krigs analyse – fokus er på Sovjet som den altoverskyggende modstander og Kina som den uskyldige involverede der efter kommunisternes magtovertagelse ikke længere indgår i den forsvarslinje USA tegner i Asien. Hvorfor sker denne ændring? Blikket rettes mod begivenhederne i Korea-krigen.
- Kilder fra Maos tid: <https://historieportalen.systime.dk/?id=1840> (ligger som dokument i OneNote)
  - Kilde 1 Erindringer fra Kulturrevolutionen af Yu Hua og rødgardisten Ze Rong
  - Kilde 2 Længe leve proletariatets revolutionære oprørs ånd – manifest fra rødgardister (1966)

	<ul style="list-style-type: none"> - Film: Hu Guans <i>The Eight Hundred</i> (2020) – nationalismen indflydelse i kinesisk kultur i dag. Det særlige kinesiske, en kinesisk exceptionalisme, ses som forklaring på landets storhed i dag. <p>Film/podcast/radio:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podcast, Verden ifølge Gram (frem til 15.23): https://www.dr.dk/lyd/p1/verden-ifoelge-gram/verden-ifoelge-gram-2021-10-19 (fokus i lytningen af udsendelsen: Hvad karakteriser Kinas Taiwan-politik? Hvad karakteriser Taiwans Kina-politik og hvad karakteriser USA's Taiwan og Kina-politik?) (OBS: afsnittet er desværre ikke tilgængeligt længere) - Videoer om første opiumkrig: <ul style="list-style-type: none"> - First Opium War - Trade Deficits and the Macartney Embassy - Extra History - #1 - First Opium War - The Righteous Minister - Extra History - #2 - Hu Guans film <i>The Eight Hundred</i> (2020) – nationalismen indflydelse i kinesisk kultur i dag. Det særlige kinesiske, en kinesisk exceptionalisme, ses som forklaring på landets storhed i dag.
Omfang	10 blokke gange 95 min. Ca. 67 normalsider.
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet tager udgangspunkt i den aktuelle konflikt mellem Kina og USA og Taiwan. Konflikten ses særligt fra et kinesisk perspektiv forstået på den måde at der er særlig fokus på Kinas udvikling og historiske erfaringer som indgangen til at forstå og snakke løsninger på begivenhederne i og omkring Taiwan. Der er også en faglig pointe i forløbet at konflikten analytisk må forstås som en særskilt konflikt mellem Kina og Taiwan, mellem USA og Kina og mellem Kina og USA. Den globale udvikling (Kina som verdens fabrik og andre verdensdele afhængighed heraf) og systemiske magtforskydning mellem Kina og USA indtænkes også som en parallelisering til begivenhederne under imperialismen og ydmygelsen af Kina i sidst 1800-tallet. Kina må og skal være Riget I Midten igen og nu er målet indenfor rækkevidde – først dér kan landet føle sig sikker. USA må ud af Sydøstasien! Nationalismen er i den bestræbelse afgørende i Kina. I USA er Taiwan-spørgsmålet og Kina-konfrontationen nærmest det eneste samlende mellem partierne. Derfor er det ligeledes basis for konfrontationen.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne - reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - forskellige styreformer og samfundsorganiseringer - kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie

	<ul style="list-style-type: none"> - nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer - politiske og sociale revolutioner - politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede - globalisering - historiebrug og -formidling - historiefaglige teorier og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde og pararbejde.

Titel 7	Danmark i krig (AS)
Indhold	<p>Baggrundsmateriale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andersen, Lars m.fl.: ”Fokus 3 – Kernestof i historie – Fra verdenskrig til velfærd” s. 135-150 - Søndberg: ”Danmark i krig – fra nationale konflikter til international aktivisme”, Systime 2012 s. 90-94. <p>Kilder/hjemmesider/film:</p> <ul style="list-style-type: none"> - https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/interaktivt-danmarkskort/ - 1864 Ny dramaserie Trailer DR1 - Maleri: Danske soldater kommer til København, 1849, af Otto Bache - Maleri: Danske infanterister trækker en kanonlavet ved tilbagetoget fra Dannevirke stillingen 1864, malet af Niels Simonsen, 1864. - Maleri: Ottende Brigades Angreb Ved Dybbøl, malet Af Vilhelm Jacob Rosenstand, 1894. - Artikler om rømningen af Dannevirke i avisen <i>Fædrelandet</i>, 6. og 9. februar 1864. - Viggo Hørup ”Hvad skal det nytte”, 1883 (fra Søndberg ”Danmark i krig” s. 96-96). - Kaptajn A. L. Lauesen: ”Som vi såede”, september 1940 (fra Søndberg ”Danmark i krig” s. 103-105) - Dilemmasplet 9. april 1940 http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/?tx_historyview_pi1%5Bmateriale%5D=1794&cHash=ec608daf250c030774e5140d82719aae - Statsminister Buhl, september 1942, ”antisabotage-talen” - Christmas Møllers radiotale september 1942, ”modsvaret til antisabotage-talen” - Anders Fogh Rasmussens tale om samarbejdspolitikken 29. august 2003 (fra www.danmarkshistorien.dk) - Niels Wium Olesen: Besættelsestiden i eftertidens lys (fra https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/besaettelsestiden-i-eftertidens-lys) – udleveret som word-dokument. - Det tyske ultimatum til den danske regering d. 28. august 1943 (fra https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/det-tyske-ultimatum-til-den-danske-regering-den-28-aug-1943) - udleveret i OneNote. - Frihedsrådet: Er de nazist? - december 1943 (fra https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/frihedsraadets-pjece-er-de-nazist-december-1943) – udleveret i OneNote.

	<ul style="list-style-type: none"> - Til undersøgelse af, hvilke analyser og konklusioner, der kommer til udtryk i tre store undersøgelser af fodnotepolitikken: <ul style="list-style-type: none"> o DIIS 2005 https://www.dr.dk/nyheder/indland/fodnotepolitik-skadede-ikke-danmark-i-nato o Bent Jensen 2014 https://www.dr.dk/nyheder/politik/historiker-bent-jensen-fodnotepolitikken-skadede-danmark Rasmus Mariager 2017 https://www.information.dk/indland/2017/10/doktorafhandling-giver-ny-forklaring-paa-fodnotepolitikken-1980erne - Spillefilm: ”9. april” i fuld længde. Trailere fra ”1864”, ”Hvidstengruppen”, ”Flammen og Citronen” - Anders Fogh Rasmussen: om samarbejdspolitikken 29 august 2003
Omfang	9 blokke af 95 minutter. 50 normalsider.
Særlige fokuspunkter	<p>Et diakront forløb fra vikingetid til nutid med nedslag i 1864, besættelsestiden, Danmark under den kolde krig og aktiv internationalisme. Fokus på udviklingslinjer, sammenhænge og årsagsforklaringer, på brud og kontinuitet samt historiebrug.</p> <p>Danmarks udenrigs – og sikkerhedspolitik hænger for en småstat som Danmark nøje sammen med evnen til at balancere. Mellem pragmatisme og moral (menneskerettighederne og ideologi). Forløbet forsøger at afdække den balancegang efter 1864. Og frem til i dag hvor balancegangen materialiserer sig i spørgsmålet: hvilken udenrigs og sikkerhedspolitik skal Danmark føre som medlem af NATO og EU overfor Rusland? En tilpassende (nu mod fjenden i Øst), en aktiv eller en helt ny politik fordi Danmarks handlemuligheder i dag er en anden?</p> <p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie - redegøre for sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid - anvende en metodisk-kritisk tilgang til at analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå problemer i nutiden - formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg - behandle problemstillinger i samspil med andre fag - demonstrere viden om fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie

	<ul style="list-style-type: none"> - nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer - politiske og sociale revolutioner - demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv - politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede - globalisering - historiebrug og -formidling
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde.

Titel 8	Romerriget
Indhold	<p>Baggrundstekster/materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grundlækkende om Romerriget, herunder republikken og republikkens fald: ”På Sporet Af Romerriget”, s. 7-22, s. 30-32, 39-43. <ul style="list-style-type: none"> o Siderne 30-32 og 39-43 afdækker også en snak om historiens årsager – struktur eller aktør der driver udviklingen fremad? - Handout om struktur/aktør-begreberne fra ”Historielærerens øvelsesbog”, Anders Troelsen og Kasper Ditlevsen, Columbus, s. 143 - Tekst om kejserriget: uddrag og sammenskriv fra Kristian Jepsen Steg: ”På sporet af Romerriget”, kap 6 og 7, Lindhardt og Ringhof - Tekst om Romerrigets undergang: Sammenskrivning af Kristian Jepsen Steg: ”På sporet af Romerriget”, Lindhardt og Ringhof, s. 71-74 & Carl-Johan Bryld: ”Verden før 1914”, Systime, kapitlet ”Stabilisering og sammenbrud”. - Om ekspansionen og de fremmede: <i>Sammenskrivning af Kristian Jepsen Steg: ”På sporet af Romerriget”, Lindhardt og Ringhof, s. 13-17 og Carl-Johan Bryld: ”Verden før 1914”, Systime</i> <p>Kilder/film/podcast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quintus Ciceros brev til broderen Marcus fra ”På sporet af Romerriget”, s. 34-37 - Klient-system forklaret? → https://www.paramountplus.com/movies/the-godfather/IZa42XvDv3i3EvZC0_kqXopT_3DK_VCv/ (de første fem minutter) - Scene fra HBO-serien ”Rome” om Cæsars død: https://www.youtube.com/watch?v=JH3dea5bnyw - Fem eksempler på Augustus’ propaganda: Mønter, uddrag fra Res Gestæ, uddrag fra Æneiden, Primaportastatuen, Augustus’ fredsalter. <ul style="list-style-type: none"> o Uddrag af Augustus: Res gestæ i Thomsen, Rudi: Det augustæiske principat, Gyldendal 1963 o Uddrag af Vergil: Æneiden i Thomsen, Rudi: Det augustæiske principat, Gyldendal 1963. - Billeder og enkelte tekstafsnit fra artiklen ”Romernes grænser” fra national Geographic, 13. september 2012 af Karen Gunn. Kan hentes her: https://natgeo.dk/folk-og-kultur/historie/romerriget/romernes-mure-holdt-barbarerne-ude - Diverse kort over Romerrigets og den geografiske udvikling. - Populærkulturelle fremstillinger af hhv. romerne og de fremmede: <ul style="list-style-type: none"> o Gladiator: https://www.youtube.com/watch?v=-MYxtpGxGJI - (hele klippet) o Rome: https://www.youtube.com/watch?v=yrQpjToEgkx - (hele klippet) o Asterix: https://www.youtube.com/watch?v=OrCqjIVP2bg (frem til 04:58) - Eksempler på årsagsforklaringer i vores tid:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Joachim B. Olsen (politiker i Liberal Alliance) i et interview om velfærdsstaten fra 2011. ○ Omtale af Ulf Büntgen (forsker ved Swiss Federal Institute) og hans forskningsgruppes resultater i Jyllands-Posten 18. januar 2011. ○ David Engels (belgisk historiker) i et interview i Kristeligt Dagblad 14. november 2016. ○ Per Stig Møller (tidligere dansk udenrigsminister) i et debatindlæg i Jyllands-Posten 25. juni 2015. <p>- Podcast Kongerækkens "Det antikke Rom", afsnit 17: https://politikenhistorie.dk/podcast/antikkens_rom/art7172885/Hunner-og-vandaler-h%C3%A6rgede-Rom-i-kejsertidens-sidste-dage</p>
Omfang	8 blokke á 95 minutter. Ca. 52 sider.
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet beskæftiger sig med Romerrigets historie med fokus på årsagsforklaringer i relation til overgang mellem republikken og kejserriget, samt Romerrigets undergang. Herudover behandles det politiske system under republikken, samt hvordan vi forholder os til årsagsforklaringer generelt med udgangspunkt i de mange forklaringer på Romerrigets undergang, samt brugen af Roms historie og undergang i dag.</p> <p>Kompetencemæssigt er der i forløbet fokus på kronologisk overblik, kildebehandling og årsagssammenhænge (aktører og strukturer). Derudover har der været fokus på elevernes mundtlighed og formidlingssevne i historiefaget trænes og fremhæves.</p> <p>De centrale faglige mål for forløbet er bl.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie • redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling • analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne • skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper • anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie • opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden • formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og be-grunde de formidlingsmæssige valg
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, remediering skriftligt og mundtligt fx ved debat-podcasts.

Titel 9	Velfærdsstaten (herunder kronologi)
----------------	-------------------------------------

<p>Indhold</p>	<p>Kilder:</p> <p><u>Intro:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Diverse statistikker over jobomsætning, arbejdstilfredshed, lighed, kompensationsgrad, jobsikkerhed, tillid, lykke og samt steder hvor det er bedst at drive virksomhed. Fokus på DKs placering og hvordan Danmark klarer sig på de her parametre. <p><u>Statsteori med fokus på enevælden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kongeloven 1665. - Rangforordningen: - http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/rang-forordningen-25-maj-1671/ - tabel der viser den gamle adels andel af topembederne i den civile administration 1660 – 1720 - Tabel fra CNN over forskellige landes håndtering af corona: ”Governments pandemic response”: https://edition.cnn.com/2020/08/27/world/global-coronavirus-attitudes-pew-intl/index.html - Den store matrikel: beskrivende tekst, billede af original side med indholdsfortegnelse. - I relation til den store matrikel; Tabel/lagkagediagram med fordelingen af DK’s indtægter i 1602 og i 1680 -91. <p><u>Magtressourceteori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tabel over kornpriser fra 1871-1890 - Diverse kort (landbrugstyper og kornproduktion globalt, DK’s jernbanenet) og billeder (dampfragtskibe) brugt i arbejdet med overgangen fra vegetabilsk landbrug til animalsk landbrug. - tabel over antallet i dansk landbrug kreaturer 1871 – 93 - ”Gjenpart af en Kontrakt fra Strelluf Andels-Mælkeri 1883” - Billede af centrifugen fra Maglekilde, konstrueret af L.C. Nielsen 1878. - Udvalgte statistikker og tabeller om andelsbevægelse, -produktion og smørpriser i slutning i 1800tallet og 1900tallet. - lineær regression der viser sammenhængen mellem foreningstilknytning og tillid. - Tabel over brugsforeningernes udvikling 1896 – 1915 - Kort over DKs sogne med brugsforening i hhv. 1880 og 1919 - ”Det første møde i brugsforeningerne 1871” - Tabel over forbrugsmønstre fra 1840 – 1900 og lagkagediagrammer over forbrugssammensætningen 1850, 1900, 1950 og 2001 - Reklame fra HB med Dirch Passer, 1958: Dansk Reklame - Hovedstadens Brugsforening - Del i dividenden (1958) - Uddrag fra Samvirke, oktober 2020 og januar 2022 - Cookies fra hhv. COOP og Karen Volf - Et par kvitteringer fra Kvickly - Reglement for arbejderne på Rubens dampvæveri, 1869 - Septemberforliget 1899 - Kort uddrag: Karl Marx og Friedrich Engels ”Det kommunistiske manifest”, 1848 - Gimle-programmet 1876 <p><u>Demokratiseringsproces som betingelse + skøn/ret</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvalgte valgresultater for 1908 – 39. - Uddrag fra Grundloven anno 1849 - Uddrag fra grundloven af 1915 om indførelsen af kvindelig valgret og forholdstalsvalg. - Jacob Knudsen, ”Det offentlige fattigvæsen præmierer æreløshed” (1908), i Andersen m.fl.: ”Fokus 3: Fra verdenskrig til velfærd”, Gyldendal - KK. Steincke, ”En demokratisk forsørgelseslovgivning” (1915), i Andersen m.fl.: ”Fokus 3: Fra verdenskrig til velfærd”, Gyldendal
-----------------------	--

- §1 i ændringen af pensionsordningen 1956
- Tabel over udviklingen i sociale udgifter 1950-2000
- Tabel over økonomisk vækst i 1950-2013. DK sammenlignet med en række andre lande.
- Uddrag: Bent Rold Andersen om den aktive velfærdsstat (1966)

Stiafhængighed som forklaringsmodel:

- Alderdomsunderstøttelsen, 1891 §1 og §2
- Folkepension, ændring anno 1956 (bruges igen)
- SU-lov af 1970
- Bistandsloven 1974
- Efterløn 1978
- Tabel over antallet af offentligt ansatte 1966-2019, fra Danmarks statistik
- Tabel over forbrug af udvalgte varer og tjenesteydelser, 1945-2000 (DK statistik)
- Tabel over dækningsgraden for pensionen for de 15-64årige, 1930-1995 i fem lande.
- Klip fra blinkende lygter: https://www.youtube.com/watch?v=b_le8QnUsYI

Teori, metode og baggrundsstof: (mere eller mindre supplerende)

- Tekst om det funktionelle kildebegreb: ”Fra det materielle til det funktionelle kildebegreb”
- Tekst om de om forskellige anvendte teoretiske forklaringsmodeller for velfærdsstatens udvikling: statsteori, magtressource-teori, moderniseringsteori, demokratisering og stiafhængighed fra *Introduktion til komparativ politik*, Julie Hassing Nielsen m.fl., Hans Rietzels Forlag, 2017, s. 107 – 116
- Om Enevælden (1660/65-1849), fra danmarkshistorien.dk
- Kort om svenskekrigene: <https://da.wikipedia.org/wiki/Svenskekrigene>
- Kildeintro til Den Store Matrikel: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-store-matrikel-1688/>
- Om andelsbevægelsen: <https://denstoredanske.lex.dk/andelsbev%C3%A6gelse>
- Lille tekst om andelsbonden fra bog om Andelsbevægelsen i Danmark
- ”Danmark er en brugsforening”, Citat og kort uddrag fra Gert Tinggaard Svendsens tænkepause om ”Tillid” (2012), Aarhus Universitetsforlag, s. 42-44
- Om brugsforeninger: <https://denstoredanske.lex.dk/brugsforening>
- Dokumentar: <https://www.dr.dk/drtv/se/andelsbevaegelsens-historie-det-begyndte-i-brugsen--andelsbevaegelsens-historie-13175802>
- Video om den danske model: <https://www.youtube.com/watch?v=vX0KJLXR6Mw&t=9s>
- Om begrebet ”flexicurity”: https://denstoredanske.lex.dk/flexicurity?gclid=CjwKCAiAj-PyfBhBMEiwAB2CCiRkgA77r4uBQF0aSigFMtrkYM4AmbhprIGMYV9Piu6xwRhVY-QwJoRoC9ZYQAvD_BwE
- Kort video om 1915-grundloven, dens ændringer og de 7 Per: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/1915-demokrati-og-valgret-historien-om-de-syv-fer/>
- Lærerudviklet dokument med skemaer over de forskellige faser i velfærdsstatens og socialpolitikens historie.
- Lærertilpasset uddrag fra Bent Greves ”Skøn og ret – historie og nutid i dansk socialpolitik” om den historiske udvikling, om værdig/uværdig trængende og skøn og ret.
- Kort om aldersrenteloven 1922 fra <https://denstoredanske.lex.dk/folkepension>
- ”Mellemkrigstiden – et socialpolitisk nybrud” fra *Fokus 3 - kernestof i Historie: Fra Verdenskrig til velfærd*, Lars Andersen m.fl., Gyldendal, 2012, s. 50-53
- Om kanslergadeforliget: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kanslergadeforliget-1933>

Om kronologi og periodiseringsprincipper:

	<ul style="list-style-type: none"> - Vi genbesøgte diverse tidslinjer/indholdsfortegnelser til en snak om indeværende forløbs kronologiske opbygning, vores forløb over de tre år og deres kronologi, samt hvilke principper for periodisering der gjorde sig gældende i vores historieundervisning 2020-2023. <ul style="list-style-type: none"> o Gade, Jellingsø & Priisholm (1996), <i>Europas verdenshistorie</i> o Grubb, Ulrik m.fl. (2008), <i>Overblik, verdenshistorie i korte træk</i> o Visti Hansen, Lars Peter m.fl. (2010), <i>Overblik - Danmarkshistorie i korte træk</i> o Bryld, Carl-Johan, <i>Danmark - tider og temaer. Digital Danmarkshistorie</i>, ibog Systeme, sidst opdateret 2021 o Holst, Nina og Mazanti, Kjeld, <i>Dansk og historie</i>, 2018
Omfang	17 blokke á 95 minutter. Cirka 120 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbets centrale problemstilling er: <i>hvorfor får vi lige netop i Danmark en (så stor) universel velfærdsstat?</i> Dette spørgsmål søges besvaret gennem forløbets forskellige teoretiske forklaringsmodeller: <i>statsteoretisk forklaring, magtressourceteoretisk forklaring (herunder moderniseringsteoretisk forklaring), demokratisering som betingelse samt stiafhængighed</i>. Hver teori bekræftes gennem kronologiske nedslag i hhv. enevælden, folkebevægelserne i 1800-tallet (andel, brugs, arbejder), demokratiseringsproces 1849-1915, socialpolitikken og ændringen fra skøn til ret op gennem 1900tallet. Afslutningsvist diskuterede vi anvendelsen af teori som styrende for den velfærdshistorie vi sammen fik skabt i forløbet og kom frem til, at brugen af teori i historie er en tilgang, der former valg af nedslag, kilder, problemstillinger og at vi blev påvirket af et ”confirmation bias”. Dette gav anledning til repetition og synliggørelse af såvel det funktionelle kildebegreb som historiebevidsthed generelt. Forløbet er bygget op kronologisk og afsluttes med refleksioner om kronologi, brud og kontinuitet samt periodiseringsprincipper – sidstnævnte også i relation til en eventuel periodisering og tidsmæssig afgrænsning af ”vores velfærdsstat”.</p> <p>Berørte faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie - redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden - formulere historiske problemstillinger og relatere disse til elevernes egen tid - formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg - behandle problemstillinger i samspil med andre fag - demonstrere viden om fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag - forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne - forskellige styreformere og samfundsorganiseringer - stats- og nationsdannelser, herunder Danmarks

	- politiske og sociale revolutioner
Væsentligste arbejdsformer	Par- og gruppearbejde, klasseundervisning, læreroplæg, remediering